बेलडाँडी गाउँपालिकाको

ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका

२०७४

बेलडाँडी गाउँपालिका

बेलडाँडी , कञ्चनपुर

बेलडाँडी गाउँपालिकाको
ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७३

प्रस्तावनाः

बेलडाँडी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, कञ्चनपुरले खरिद गरेको ब्याक हो लोडर विभिन्न व्यक्ति, समूह, समिति, संस्था र निकायलाई भाडामा उपलब्ध गराउादा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनका लागि बेलडाँडी गाउँ कार्यपालिका, कञ्चनपुरले **बेलडाँडी गाउँपालिकाको ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४** तर्जुमा गरी लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

क) यस निर्देशिकाको नाम बेलडाँडी गाउँपालिकाको ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ रहेको छ ।

ख) यो निर्देशिका नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा :

बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

क) “निर्देशिका” भन्नाले ब्याक हो लोडर सञ्चालन व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ बुझ्नु पर्छ ।

ख) “गाउँपालिका” भन्नाले बेलडाँडी गाउँपालिका बुझ्नु पर्छ ।

ग) “कार्यालय” भन्नाले बेलडाँडी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय कञ्चनपुर बुझ्नुपर्छ ।

घ) “कोष” भन्नाले बेलडाँडी गाउँपालिकामा यस निर्देशिका बमोजिम गठन गरिएको ब्याक हो लोडर सञ्चालन कोष बुझ्नुपर्छ ।

ङ) “ब्याक हो लोडर” भन्नाले विकास निर्माण सम्बन्धी काम गर्न प्रयोग गरिने गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको मेशीनरी उपकरणलाई जनाउछ ।

च) “धरौटी” भन्नाले कुनै काम नसकिए सम्म जमानत वापत राखिएको रकमलाई जनाउाछ ।

३. निर्देशिकाको उद्देश्यः

यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ :

क) गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको ब्याक हो लोडर लाई सदुपयोग गर्न सघाउ पुर्याउने ।

ख) गाउँपालिकाको ब्याक हो लोडरलाई मितव्ययी पारदर्शी तरिकाले सञ्चालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी बृद्धि गर्ने तथा जनतालाई सुलभ र गुणस्तरीय सेवा दिई गाउँपालिका प्रति जनताको अपनत्व बृद्धि गर्ने ।

ग) आर्थिक व्यवस्थापन प्रणालीलाई अनुशासित र वित्तिय कुशलता हासिल गर्न सघाउ पुर्याउने ।

घ) गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास, आयोजना व्यवस्थापन र वित्तिय अनुशासन कायम गर्ने ।

ङ) ब्याक हो लोडर संचालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई उल्लेखित साधनहरु प्रति अझ बढी जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने ।

च) ब्याक हो लोडरलाई कुशलता पूर्वक संचालन गरी दिर्घकालिन रुपमा प्रयोगमा ल्याउने ।

४. ब्याक हो लोडर प्रयोगको क्षेत्र र प्राथमिकताक्रमः

क) ब्याक हो लोडर दैवी प्रकोप, फोहरमैला व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यका साथै तोकिएको भाडादरमा समेत प्रयोग गरिनेछ ।

ख) गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको ब्याक हो लोडर प्रयोग गर्न उपलब्ध गराउदा देहायको प्राथमिकता बमोजिम गरिने छः

अ) दैवी प्रकोप उद्धारको कार्य

आ) गाउँक्षेत्रमा गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विकासका आयोजनाहरुको कार्य

इ) गाउँ क्षेत्रमा उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गरिएका विकास आयोजनको कार्य (तोकिएको भाडादरमा)

ई) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सरकारी, गैर सरकारी क्षेत्रबाट संचालित विकास आयोजनामा सम्बन्धित कार्यमा गाउँ क्षेत्रका अन्य व्यवसायी, निर्माण कर्मीहरुलाई भाडामा दिदा ।

उ) गाउँपालिका क्षेत्र बाहिर कञ्चनपुर जिल्लाभित्र संचालित विकास निर्माण सम्बन्धीत कार्यका लागि विभिन्न निर्माण व्यवसायी, व्यक्ति, समुह समिति वा संस्थालाई भाडामा दिदा ।

५. ब्याक हो लोडर संचालनका लागि जनशक्ति व्यवस्थाः

क) ब्याक हो लोडर संचालन गर्नका लागि एक जना चालक र एक जना सहयोगीको व्यवस्था गरिनेछ ।

ख) ब्याक हो लोडर चालक र सहयोगीको पारिश्रमिक तथा सुविधा गाउँ सभाबाट निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

ग) ब्याक हो लोडर चालक र संचालकको सेवा करारमा लिइनेछ ।

घ) ब्याक हो लोडरको संचालनबाट प्राप्त आम्दानीको आधारमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम थप प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

६. ब्याक हो लोडरको भाडा र दर निर्धारणः

गाउँपालिकाको ब्याक हो लोडरको भाडा दर प्रचलित बजार मुल्यलाई आधारमानी गाउँ सभाबाट (गाउँकार्यपालिका) निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

७. ब्याक हो लोडर भाडामा दिदा अपाउनुपर्ने कार्यविधिः

क) भाडामा लिन चाहने व्यक्ति, संघ, संस्था, उपभोक्ता समिति, फर्म तथा कम्पनीको प्रोप्राईटरले गाउँसभा वा गाउँपालिका बोर्डबाट स्वीकृत दररेटमा अग्रीम रुपमा रकम गाउँपालिकामा नगर्दै जम्मा गरेको धरौटी रसिद वा गाउँपालिकाको नाममा नगदै वा बेलडाँडी गाउँपालिकाले तोकिदिएको बैंकको खातामा तोकिएको समय अनुसारको रकम जम्मा गरेको बैंक भौचर सहित अनुसूची-१ बमोजिम ढाचामा गाउँपालिका कार्यालय समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ख) यसरी निवेदन प्राप्त हुन आएमा समितिको बैठक बसी ब्याक हो लोडर उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

ग) तोकिएको समयावधीको कार्य समय समाप्त भएपछिको थप समय काम गरेमा तोकिएको दरमा थप रकम समेत भुक्तानी गर्ने दायित्व उपभोक्तकर्ताको हुनेछ । भाडा रकम वाफतको गाउँपालिकाले कट्टी गर्नुपर्ने ।

घ) घरौटी वाफत जम्म भएको रकमले खामे भन्दा बढी समय ब्याक हो लोडर कार्य प्रकृया अगाडी बढाउन बाध्य हुने छैन ।

ङ) कार्यालयमा आई वा कार्यालयका प्रतिनिधि वा ब्याक हो लोडर चालकलाई धरौटी वाफत थप रकम बुझाएमा कार्य सुचारु गर्न सकिनेछ । सो कुराको जानकारी कुनै पनि संचारको माध्यमबाट तुरुन्त कार्यालय प्रमुखलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

च) कार्यालयको अनुमती नलिई चालकले कार्य प्रकृया अगाडी बढाएमा चालकबाटै सहरकारी बाकी सरह असुल उपर गरी चालकलाई विभागीय कारवाही गरिनेछ ।

छ) ब्याक हो लोडर भाडामा लिन चाहने व्यक्ति संस्था, फर्म, उपभोक्ता समिति, कम्पनी वा प्रोप्राईटरले भाडामा लिदा, भाडा बेलडाँडी गाउँपालिका कार्यालय वा ब्याक हो लोडर रहेकै स्थानबाट भाडादर गणना गरिनेछ ।

ज) यदी गाउँपालिकाको कोषबाटै हुने विकास निर्माण कार्यको हकमा व्यक्ति, संस्था, फर्म कम्पनी, उपभोक्ता समितिले कार्य संचालन गर्दा गाउँपालिकाले निजको बिलबाट कट्टा हुने गरी तोकिएको भाडादरमा ब्याक हो लोडर उपलब्ध गराउन सक्नेछ । तर अग्रीम नगदै वा बैंक जम्मा गर्ने व्यक्ति फर्म, संस्था, कम्पनी, निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ता समितिलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।

झ) ब्याक हो लोडर भाडामा लिने व्यक्ति फर्म, संस्था, कम्पनी, ठेकेदार, उपभोक्ता समितिले ब्याक हो लोडर भाडामा लिने स्थान देखि नै यन्धन खर्च व्यर्होनु पर्नेछ ।

ञ) ब्याक हो लोडरको आन्तरिक खाता बेग्लै हुनेछ । उक्त खातामा उक्त मेशिनले कार्य गर्दा प्राप्त हुने भाडा रकमलाई जम्मा गरिनेछ । खाता प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन गरिनेछ ।

ट) चालकले प्रत्येक घण्टाको लगबुक तयार गर्नु पर्नेछ । कार्य स्थलमा काम गर्दा बढी रकम गरी कम काम देखाई वा तोकिएको भन्दा बढी काम गरी कुनै तरिकाले कुनै कर्मचारी तथा पदाधिकारी, व्यक्ति, संस्था, ठेकेदार वा उपभोक्ता समितिको यस निर्देशिका भावना र मर्म विपरी हुने गरी प्रलोभन, मोलाहिजा, भनसुन तथा कसैको डर, धम्की धाकमा परी कसैलाई संचालन गर्न दिए हानी नोक्सानी भएको रकम चालकबाटै अशुल उपर गरी उल्लेखित कार्यलाई गम्भिर अपराध मानी प्रचलित कानून बमोजिम निजलाई कारवाही गरिनेछ ।

ठ) गाउँपालिकाको ब्याक हो लोडरको अनिवार्य रुपमा बिमा बनाउनु पर्नेछ ।

८. ब्याक हो लोडरको व्यवस्थापन र संचालन कोष

गाउँपालिकामा ब्याक हो लोडर संचालन कोष रहनेछ । यस कोषमा ब्याक हो लोडर भाडामा दिादा प्राप्त भएको रकम जम्मा गरिने छ । उक्त कोषबाट तपशिल बमोजिमका शिर्षकहरु बाहेक अन्य शीर्षकमा कुनै रकम खर्च गरिने छैन ।

क) सवारी चालक र सहयोगीलाई दिइने तोकिए अनुसारको तलब भत्ता रकम ।

ख) इन्धन खर्च ।

ग) मेशिनरी औजार उपकरण पाटपूर्जाको मर्मत तथा खरिद खर्च ।

घ) मेशिन संचालन गरेबाफत नेपाल सरकारलाई तिर्नुपर्ने कर रकम ।

ङ) ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्दा भएको चिया नास्ता खर्च ।

च) गाउँसभा/गाउँपालिका बोर्डले निर्णय गरे अनुसारका अन्य शिर्षकहरमा खर्च हुने रकम ।

छ) मेसिन संचालन गर्दा आईपर्ने विविध तथा भैपरी खर्च ।

९. ब्याक हो लोडर व्यवस्थापन तथा संचालन कोषको संचालन :

क) ब्याक हो लोडर व्यवस्थापन तथा संचालन कोषको स.चालन स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिनेछ ।

ख) ब्याक हो लोडर संचालन तथा व्यवस्थापन कोषको खाता संचालन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट गरिनेछ ।

ग) ब्याक हो लोडर संचालन तथा व्यवस्थापन कोषको आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण गाउँपालिकाको लेखा परीक्षण सागै गराउनु पर्नेछ ।

१०. ब्याक हो लोडरको व्यवस्थापन र संचालनका समितिको गठन

ब्याक हो लोडरको संचालन र व्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिम एक ब्याक हो लोडर तथा संचालन समिति हुनेछ ।

क)	योजना तथा प्राविधिक शाखा प्रमुख	संयोजक
ख)	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य
ग)	वातावरण तथा फोहरमैला व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	सदस्य
घ)	प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

११. ब्याक हो लोडर व्यवस्थापन तथा संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

क) भाडामा संचालन हुने सवारी साधनहरुको माथी उल्लेखित प्रावधानहरुको परिधि भित्र व्यक्ति, संस्था, निर्माण व्यवसायी, उपभोक्ता समितिहरुलाई भाडामा सवारी साधनलाई उपलब्ध गराउने ।

ख) सवारी साधनहरुको मर्मत सम्भार तथा पाटपुर्जा थप गर्नुपर्ने भए निर्णय गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने ।

ग) संचालक समितिको बैठक कम्तिमा महिनाको २ पटक अनिवार्य रुपमा बस्नु पर्नेछ । आवश्यकता अनुसार थप बैठकहरु बस्न सक्नेछन् । उक्त बैठकमा प्रत्येक सवारी साधनहरुको अवस्था, वस्तुस्थिति र आय व्यय समेतको समिक्षा गरी प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई जानकारी गराउने ।

घ) बैठकको गणपुरक संख्या दुई तिहाई हुनेछ । बहुमत सदस्यको निर्णय मान्य हुनेछ ।

ङ) बैठक संचालन हुादा उक्त कोषबाट खाजा खर्च बाहेक अन्य खर्च गरिने छैन ।

१२. निर्देशिकाको पालना :

गाउँपालिकाले यस निर्देशिकाका प्रावधानहरको अतिरिक्त बजेट अख्तियारमा तोकिएका शर्तहरु, गाउँकार्यपालिका तथा गाउँ सभाबाट गरिएको निर्णयहरुको समेत पालना गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

१३. थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने :

यस निर्देशिका कार्यान्वयनका शिलशिलामा कुनै बाधा अवरोध वा अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि गाउँ कार्यपालिकाले यस निर्देशिकामा आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

१४. संशाधन, खारेजी र बचाऊ :

क) यस निर्देशिकामा उल्लेखित कुराहरमा छुट हुन गाई कुनै कुरा थपघट वा हटाउन वा परिमार्जन गर्न परेमो रही गाउँ सभाले मात्र गर्न सक्नेछ ।

ख)	यस निर्देशिकामा उल्लेख गरिएका कुराहरुका हकमा यसै निर्देशिका अनुसार र उल्लेख नभएका कुराहरुका हकमा गाउँ कार्यपालिका तथा गाउँ सभाको निर्णय, निर्देशन वा आदेश बमोजिम हुनेछ ।